

RECENZE - REVIEW

Bělohávek, A. J., Hóťová, R. *Znalci v mezinárodním prostředí - v soudním řízení civilním a trestním, v rozhodčím řízení a v investičních sporech*. Praha: C. H. Beck, 2011, 555 s. ISBN 978-80-7400-395-0.

Publikácia „*Znalci v mezinárodním prostředí v soudním řízení civilním a trestním v rozhodčím řízení a investičních sporech*“ z vydavateľstva C.H.Beck Praha rozoberá postavenie a činnosť znalcov na národnej úrovni, vrátane exkurzu do niektorých krajín, rovnako ako v konaniach pred medzinárodnými fórami.

Autormi novej odbornej publikácie sú advokát Prof. Dr. Et. Mgr., Ing. Alexander J. Bělohávek, Dr. h. c., a daňová poradkyňa, audítorka a znalkyňa Prof. Ing. Renáta Hóťová, Dr. ktorí reprezentujú právnu a ekonomickú teóriu a prax, vrátane činnosti znaleckej a oceňovacej. Autori sa stotožňujú s podmienkami pre priberanie znalcov, ich postavenie a predpoklady pre výkon činnosti, vykonávanie znaleckých posudkov pri dokazovaní a ich hodnotení, ako aj techniku ich spracovania, výsluch znalcov, medzinárodne uznávané prístupy, metódy a postupy. Predmetná publikácia má 555 strán a 8 ťažiskových kapitol, ktoré tvoria jadro celej publikácie.

Úvodom autori chceli poukázať na fakt, že ich hlavným predmetom záujmu je činnosť znalcov v kontradiktórnych vyhľadávacích konaniach rôzneho druhu, opomenutá nie je ani činnosť znalcov (expertov v najširšej miere) mimo takéhoto konania. Ide najmä o činnosť technických poradcov, predovšetkým však odhadcov a znalcov v najširšej miere (nielen obchodnej) praxe a ľudských činností. Prax v oceňovaní a činnosť znalcov pre iné potreby ako súdne pojednávania je vecou úplne normálnou, i keď si to veľakrát nepripúšťame. Obchody s nehnuteľnosťami v medzinárodnom kontexte sú však celkom bežné a sú zahŕňané do tzv. „asset deals“, kedy sú nehnuteľnosti i akékoľvek iné majetky súčasťou majetku podniku, kde ich vlastníctvo je v rukách cudzincov, alebo predmetom akejkoľvek medzinárodnej transakcie.

Kapitola II. pod názvom „Znalci v národnom a v medzinárodnom právnom prostredí“ rozpracováva špecifiká a postavenie znalcov v jednotlivých štátoch ako sú napr. Nemecko, Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Fínsko, Veľká Británia a iné. Jednotlivé podkapitoly II. kapitoly sa prehľadne venujú právnej úprave znaleckej činnosti, výkonu znaleckej činnosti, jednotlivým konaniam vo veciach rodinno-právnych a obchodných a taktiež súdnym konaniam civilným, trestným a rozhodcovským konaniam s jednotlivými špecifikami pre jednotlivé krajiny.

Znalci v medzinárodnom súdnom konaní (sporovom) je názov kapitoly III. V jednotlivých oddieloch tejto kapitoly sa autori venovali pozornosti pravidlám medzinárodného súdneho konania a procesným poriadkom medzinárodných (nadmárodných) súdov (súdnych orgánov) zaoberajúcich sa otázkami civilného práva, popríklad medzinárodného práva verejného. Predmetom tejto kapitoly je i judikatúra ESLP (Európsky súd pre ľudské práva), ktorá vytvorila základné zásady upravujúce postavenie a povinnosti znalcov v trestnom a v civilnom konaní.

IV. kapitola pod názvom „Znalci v medzinárodnom rozhodcovskom konaní“ je zaujímavá nielen svojou praktickosťou tematiky, ale aj prezentovaním jednotlivých medzinárodných

pravidiel a postupov v danej problematike. Znalecké vyjadrenie zohráva v modernom rozhodcovskom konaní kľúčovú úlohu. Rozhodcovské konanie sa často týka zložitej špecializovanej alebo technickej problematiky, napríklad stavebníctva, strojárstva, nerastných surovín (veľa sporov sa týka najmä ťažby, prepravy a predaja ropy a plynu) a pod. Práve v týchto sporoch rozhodcovia potrebujú a vyžadujú odborné stanovisko a podporu znalcov (špecialistov), tak aby mohli pochopiť špecifickú problematiku daného prípadu.

Ďalšou veľmi pútavou kapitolou č. V. je „Ochrana investícií a zodpovednosť štátu za protiprávne konanie a pôsobenie znalcov“. Podkapitoly tejto časti sa venujú jednotlivým druhom prostriedkov nápravy v investičných sporoch, ako napr. reštitúcia, kompenzácia alebo satisfakcia. Znalec verus štátna moc a potreba pribratia do konania správneho znalca pre oceňovanie je jedným z tém rozpracovania tejto kapitoly.

VI. kapitola s názvom „Reflexie postavení a činností znalcov v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom“ sa venuje zmluvnému postaveniu znalcov v zmluvách o právnej pomoci, kde možno charakterizovať niekoľko základných princípov, ktoré sa v jednotlivých zmluvách môžu líšiť, ako napr. v rozsahu úprav. Na túto kapitolu nadväzuje Príloha/Tabuľka s prehľadmi a vybranými ustanoveniami zmlúv o právnej pomoci, ktoré zohľadňujú znalcov (ich postavenie a činnosť v rámci medzinárodnej spolupráce v právnych veciach).

Znaleckým posudkom z oblasti ekonomiky, ich technické, organizačné a ďalšie predpoklady a postupy pri spracovaní znaleckých posudkov opisuje kapitola VII.

VIII. kapitola je zameraná na technickú oblasť znaleckých posudkov. Zaoberá sa požiadavkami na obsah znaleckých posudkov, vypracovanie, na ich znaky, náležitosti, používané prístupy a nástroje a samozrejme na oblasť ich využitia.

Záverom publikácie sú prílohy, obsahujúce publikované preklady originálnych predpisov o činnosti súdnych znalcov v niektorých krajinách.

Nakoniec je vhodné vyjadriť autorom poďakovanie za vhodnú pomôcku pre všetkých, pre ktorých je určená a to tak širokej právnickej verejnosti, advokátom, sudcom a rozhodcom, učiteľom, študentom práv, ekonómie a iných vedných odborov a prirodzene tiež znalcom a odhadcom. Publikácia nájde uplatnenie taktiež u daňových poradcov, predovšetkým audítorov, v bankovom sektore, v štátnej správe a legislatíve.

Dr.h.c. Doc. JUDr. Alena Paulíčková, PhD.

Vysoká škola v Sládkovičove